

Wymagania wobec pracy licencjackiej oraz zasady egzaminu licencjackiego

- Terminy:

- Warunkiem przystąpienia do egzaminu licencjackiego w sesji letniej jest złożenie pracy do dnia zakończenia zajęć w semestrze letnim.
- Praca musi zostać złożona co najmniej dwa tygodnie przed planowanym terminem egzaminu licencjackiego.
- Propozycję czterech bloków tematycznych, które należy przygotować do egzaminu licencjackiego, student otrzymuje na najwcześniej miesiąc przed jego terminem i tylko wtedy, kiedy stopień zaawansowania pracy pozwala na ich sformułowanie. Ocenę stopnia zaawansowania pracy podejmuje promotor.
- Te same zasady obowiązują podczas egzaminu licencjackiego składanego w sesji poprawkowej.

- Egzamin licencjacki

Egzamin składa się z trzech głównych pytań, którym towarzyszą pytania pomocnicze komisji:

1. Pytanie kontekstowe
2. Pytanie porównawcze
3. Pytanie wyjaśniające kwestie szczegółowe, niedostatecznie zdaniem recenzenta i promotora wyjaśnione w przedstawionej do oceny pracy

Pytanie 1 i 2 sformułowane zostaje w ramach zakresu czterech bloków tematycznych (po dwa na pytanie każdego typu), które podaje studentowi promotor po ich uzgodnieniu z recenzentem pracy najwcześniej na miesiąc przed wyznaczoną datą egzaminu licencjackiego.

Ad 1. Pytanie kontekstowe wiąże się z odniesieniem tematu pracy lub podejmowanych w niej zagadnień do szerszych zjawisk o charakterze historyczno-literackim, wybranego nurtu refleksji teoretycznej lub ujęcia krytycznego.

Przykład: „Proszę omówić twórczość Samuela Becketta w kontekście filozofii egzystencjalnej”.

Ad 2. Pytanie porównawcze dotyczy analizy i interpretacji danego utworu, zjawiska artystycznego lub zagadnienia teoretycznego w odniesieniu do analogicznego przykładu utworów, zjawisk artystycznych lub zagadnień teoretycznych.

Przykład: „Proszę przedstawić związki dramatów Samuela Becketta z twórczością Williama Szekspira”.

Ad 3. To pytanie zostaje sformułowane bez wcześniejszego wskazywania zakresu materiału.

- Praca licencjacka:

Praca licencjacka ma charakter obszernego artykułu naukowego. Jej celem jest samodzielne opracowanie wybranego problemu badawczego. Ponieważ jednak chodzi o pierwszy samodzielny projekt badawczy, sama forma pracy winna realizować wybraną przez studenta standardową formułę tekstu naukowego. Oznacza to, że po wyborze tematu pracy student stara się zrealizować go w sposób maksymalnie myślowo oryginalny, ale w ramach istniejącej już metodologii czy wzorca opracowania naukowego.

Dlatego też warto, aby studenci po zdecydowaniu się na dany temat postarali się odnaleźć oraz przeglądać kilka artykułów poświęconych podobnemu zagadnieniu, jakim zamierzają się zająć w swojej pracy. Po zapoznaniu się ze budową poszczególnych tekstów, sposobem przeprowadzania wywodu naukowego, terminologią, etc., należy wybrać jeden ze wzorców pisania tekstu naukowego, który będzie określał strukturę przyszłej pracy licencjackiej.

Formy pracy:

- analityczno-interpretacyjna (zawierająca analizę oraz interpretację wybranego zjawiska artystycznego w szeroko rozumianym kontekście kulturowym lub historycznym)

Np.: *Chrześcijański wymiar tragedii – obecność tragizmu w dramatach antycznych Romana Brandtstaettera*

- porównawcza (polegająca na porównaniu pod wybranym kątem określonych zjawisk artystycznych lub historycznych)

Np.: *Echa dramaturgii Tadeusza Różewicza w dramacie Michała Walczaka „Podróż do wnętrza pokoju”*

- krytyczna (zajmująca stanowisko krytyczne wobec wybranych zjawisk artystycznych czy historycznych lub ich przyjętych interpretacji)

Np.: *Współczesny obraz alienacji w dramacie Ingmara Villqista „Bez tytułu”*

1. Format pracy: 54 000 do 90 000 znaków, czcionka Times New Roman, rozmiar 12 pkt.

2. Jak wybrać temat:

Wybór tematu winien się wiązać z zainteresowaniami. Może to być np. ulubiony dramaturg, jakiś szczególnie bliski temat lub zagadnienie teoretyczne (Werner Schwab jako przedstawiciel austriackiego brutalizmu; Współczesny wizerunek bohatera antycznego na przykładzie wybranego dramatu).

Temat nie może być zbyt szeroki a jednocześnie powinien dotyczyć takich kwestii, których opracowanie nie będzie nastroczać trudności ze względu na niedostępność materiałów czy opracowań.

Temat pracy licencjackiej nie powinien mieć charakteru przekrojowego, ani też wymagać zbyt obszernego opracowania. Dlatego bardziej nadaje się na temat pracy licencjackiej porównanie dwóch dramatów aniżeli porównanie twórczości dwóch dramaturgów.

Temat to nie tylko przedmiot badań i refleksji, ale przede wszystkim pewien problem do sformułowania i rozwiązania w klarownie wyodrębnionych etapach.

3. Struktura pracy

a) spis treści

b) Wstęp – stanowi wprowadzenie do całej pracy. Jego forma zależy w pewnym stopniu od tematu oraz typu pracy; powinien określać: cel pracy, jej zakres tematyczny oraz sposób, w jaki zamierzamy opracować dany temat.

- Wstęp rozpoczynamy najczęściej od wyjaśnienia tytułu pracy, czyli szerszego omówienia tematu, który zamierzamy następnie podjąć. Należy też wyjaśnić przyczyny

wyboru danego tematu. Mogą one być zarówno natury obiektywnej (nikt nie zwrócił dotąd uwagi na ten dramat autora), jak subiektywnej (osobiste zainteresowanie tematem, do którego musimy niejako przekonać czytelnika). Podstawowym zadaniem pozostaje przekonanie czytelnika, że temat pracy jest ważny, a jego proponowane rozwiązanie nowatorskie.

- Następnie należy scharakteryzować wybraną metodologię (lub formę) i podobnie jak w przypadku tematu wyjaśnić powody, dla których została wybrana.

- Wypada także podać ogólne informacje o stanie badań nad danym zagadnieniem.

- Po omówieniu powyższych zagadnień można przejść do wprowadzenia do części zasadniczej, którego forma zależy od typu pracy licencjackiej: W przypadku pracy analityczno-interpretacyjnej najczęściej dokonujemy omówienia jej struktury. Natomiast w pracy porównawczej dodatkowo uwzględniamy zasadę porównywania obu utworów, wyjaśniając na przykład, że w kolejnych rozdziałach zestawimy język, konstrukcję postaci itd. lub też zapowiadając, że po krótkiej prezentacji obu dzieł nastąpi ich omówienie pod kątem podobieństwa i różnic w ramach wybranej ideologii (np. sposobu przedstawiania konfliktu pokoleniowego). W pracy krytycznej należy zaznaczyć opozycję między koncepcjami standardowego ujęcia tematu oraz pozycjami, z jakich będzie dokonywana proponowana analiza krytyczna. Drugą możliwością w tym przypadku pozostaje podkreślenie wagi oraz przemian w szeroko rozumianej kulturze, które skłaniają do ponowne i krytycznego wobec poprzednich ujęcia danego tematu.

- Na końcu przedstawiamy tezy, których będziemy w pracy dowodzić; stawiamy pytania, na które zamierzamy odpowiedzieć lub wyróżniamy tematy, jakie staną się istotnym przedmiotem dalszych rozważań.

c) rozdziały

- Należy pamiętać o zachowaniu równowagi między fragmentami opisowymi (opis fabuły, dialogów) a komentarzami do nich oraz interpretacjami. Praca licencjacka nie może ograniczać się do streszczenia kilku dramatów.

- Każdy rozdział winien kończyć się wyraźną konkluzją wyrastającą z wcześniejszych rozważań.

d) zakończenie

- W zakończeniu powtarzamy najważniejsze wnioski wynikające z zaprezentowanego wywodu.

- Zebrane w całość wnioski porządkujemy i obejmujemy całościowym komentarzem.

- Wyniki dotychczasowych rozważań możemy także odnieść do przedstawionego stanu badań, aby raz jeszcze, tym razem z innej już perspektywy, wykazać wagę podjętego tematu.

e) Cytaty, format tekstu, bibliografia, przypisy:

- Cytaty umieszczamy w cudzysłowie, opatrując je odpowiednim przypisem. Cytaty dłuższe niż 50 słów oddzielamy od tekstu interliniami oraz zapisujemy czcionką 10 pkt. Podobnie postępujemy w przypadku przytoczenia dialogu. Imiona osób zapisujemy kapitalikami z dwukropkiem na końcu.

Np.

EWA: Nie mogę jeść
nie mogę nic przelknąć

GŁOS KOBIETY: Ona naprawdę nie może
nic przelknąć

- Format tekstu: Stronę tytułową przygotowujemy zgodnie z instrukcją znajdującą się sekretariacie. Na początku pracy zamieszczamy spis treści. Tytuły kolejnych rozdziałów

zapisujemy czcionką 14 pkt i wytłuszczamy. Tytuł każdego rozdziału zamieszczamy na nowej stronie u góry. Tekst główny piszemy czcionką Times New Roman, rozmiar 12 pkt, odstęp 1,5. Bibliografię pracy licencjackiej zamieszczamy na końcu pracy.

- Bibliografię dzielimy na „źródłową” (a więc np. wydania omawianych tekstów dramatycznych) oraz „pomocniczą”, gdzie zamieszczamy opracowania na dany temat. Uwaga: w bibliografii staramy się nie zamieszczać tytułów prac, które znamy jedynie z innych bibliografii. Także ona stanowi bowiem podstawę do zadawania pytań w czasie egzaminu licencjackiego.

- Przypisy umieszczamy pod tekstem na stronie, na której znajduje się fragment tekstu, do którego odnosi się przypis.

- Takie same zasady zapisu źródeł cytowanych obowiązują zarówno w przypisach, jak w bibliografii.

- Źródła drukowane:

1. Druk zwarty autorski:

Imię (lub imiona ze spacją) autora z kropką + Spacja + Nazwisko z przecinkiem + Spacja + Tytuł z kropką, jeżeli następuje po nim podtytuł + Podtytuł + przecinek + Spacja + Miejsce wydania + Spacja + rok wydania z przecinkiem + Spacja + oznaczenie strony + Spacja + numer strony z przecinkiem + spacja + tytuł serii z przecinkiem + Spacja + oznaczenie i numer serii z kropką + Spacja + tytuł podserii z przecinkiem + Spacja + oznaczenie i numer serii

Np.

M. Eliade, *Traktat o historii religii*, Warszawa 1966, s. 155.

J. M. Rokicki, *Byle do przodu. Wspomnienia z przyszłości*, Kraków 1995, s. 34. *Zeszyty Naukowe UJ*, 1145, *Prace Psychologiczne*, z. 35.

2. Praca zbiorowa:

Tytuł z kropką + Spacja + Podtytuł z przecinkiem + Spacja + oznaczenie odpowiedzialności redakcyjnej (red., pod red., ed., hrsg. itd.) i dalej por. zwarty druk autorski

Np.

Zawsze razem. Szkice współczesne, red. Z. Wnuk-Lipiński, Kraków 1995, s. 34-35, *Zeszyty Naukowe UJ*, *Prace Psychologiczne*, z. 35.

3. Artykuł w pracy zbiorowej:

Imię (lub imiona ze spacją) autora z kropką + Spacja + Nazwisko z przecinkiem + Spacja + Tytuł z kropką, jeżeli następuje po nim podtytuł + Podtytuł + przecinek + Spacja + odesłanie do pracy zbiorowej [w:] i dalej por. druk zwarty autorski

Np.

J. M. Rokicki, *Byle do przodu. Wspomnienia z przyszłości*, [w:] *Zawsze razem. Szkice współczesne*, red. Z. Wnuk-Lipiński, Kraków 1995, s. 34-45, *Zeszyty Naukowe UJ*, 1145. *Prace Psychologiczne*, z. 35.

4. Artykuł w czasopiśmie:

Imię (lub imiona ze spacją) autora z kropką + Spacja + Nazwiska z przecinkiem + Spacja + Tytuł z kropką, jeżeli po nim następuje podtytuł + Podtytuł + przecinek + Spacja + Tytuł czasopisma lub gazety w cudzysłowie + W nawiasach półokrągłych miejsce wydania czasopisma + Spacja + oznaczenie rocznika z przecinkiem [R. 18.] + Spacja + oznaczenie roku z przecinkiem [1985.] + Spacja + oznaczenie numeru z przecinkiem [nr 5.] + Spacja + oznaczenie strony z kropką

Uwaga: między tytułem czasopisma a rocznikiem lub rokiem nie ma przecinka!

Np.

J. M. Rokicki, *Byle do przodu. Wspomnienia z przeszłości*, „Wojskowy Przegląd Historyczny” (Warszawa) R.18, 1995, nr 2, s. 28.
Miejsce wydania czasopisma podajemy wtedy, kiedy jego tytuł jest popularny, np. „Gazeta Polska” (Lwów)

Źródła niedrukowane:

1. *Archiwalia:*

Nazwa archiwum w skrócie + nazwa zespołu lub sygnatura + przecinek + oznaczenie tomu + przecinek + tytuł zespołu archiwalnego + przecinek + tytuł dokumentu + przecinek + numer karty lub strony.

Np.

Akr, RGO, t. 18, Sprawozdanie sytuacyjne z dnia 15 lutego 1944 r., k. 21-22.
IPN Kr 010/12260, SOR „Alfa”, t. 5 Analiza sytuacji operacyjnej, k 34.
BOssol., 15671, J. Braun, Wspomnienia, t. 2, k. 23-25.

2. *Relacje:*

Relacja ustna Jerzego Zdrady z 15 II 1998 r. (nagranie w zbiorach autora)
Relacja pisemna Jerzego Zdrady z 15 II 1998 r. w zbiorach autora

Dzieło przywoływane w przypisach powtórnie:

- Przy pierwszym wystąpieniu każdego dzieła podajemy pełny adres bibliograficzny.
- Przy drugim i kolejnych wystąpieniach stosujemy zapis:

Jeśli autor reprezentowany jest przez jedno dzieło:

Op. cit. + przecinek + numer strony

Np.

J. Balcerzan, *op. cit.*, s. 23.

Jeśli autor reprezentowany jest przez więcej niż jedno dzieło:

początek tytułu z trzykropkiem + przecinek + numer strony

Np.

J. Balcerzan, *Sytuacja liryczna...*, s.26.

Przedstawienia teatralne:

Nazwa przedstawienia + przecinek + Spacja + reż. + Spacja + inicjał imienia (imiona) reżysera + kropka + spacja + nazwisko reżysera + przecinek + spacja + prapremiera (premiera – jeśli dotyczy) + przecinek + nazwa teatru + przecinek + nazwa miasta + przecinek + data przedstawienia

Np.

Orgia, reż. P. P. Pasolini, prapremiera, Teatro Stabile, Turyn, 1 grudnia 1966.

Materiały Internetowe:

W przypadku cytowania materiałów internetowych obowiązuje standard MLA (opracowanie: Elwira Śliwińska Centrum informatyki ZETO S.A. w Białym Stoku):

MLA

Standard MLA zamieszcza na początku autora, który jest równoznaczny z redaktorem. Następnym elementem jest tytuł i kolejne wydanie. Miejsce publikacji, wydawnictwo i data wydania. Tytuł postaci elektronicznej. Kolejno tryb dostępu. Informacja o dostawcy i data dostępu. Ważny jest zapis kursywą, w nawiasach lub w cudzysłowie.

Praca autorska

Budowa opisu:

Autor/redaktor. "Tytuł wersji drukowanej pracy". Wydanie (jeśli jest). Miejsce publikacji: wydawnictwo, data. *Tytuł wersji elektronicznej*. Tryb dostępu. Informacja o dostępie. Dane identyfikujące lub numer. Data dostępu.

Autor/redaktor. "Tytuł wersji drukowanej pracy". Wydanie (jeśli jest). Miejsce publikacji: wydawnictwo, data. *Tytuł wersji elektronicznej*. Tryb dostępu. Informacja o dostępie. Protokół dostępu (jeśli jest): Miejsce/Ścieżka/Plik. Data dostępu.

Przykłady:

- Gingras Francois-Pierre. "Comment citer des sources sur internet dans un travail scientifique". Ottawa: Universite d'Ottawa, 1999. [Online]. Protokół dostępu: <http://www.uottawa.ca/%7Efgingras/text/citation.html>. 2000, May 8.
- Nowak Leszek. "Podręcznik Internauty : podstawowe informacje o sieci". 1996. Online. Protokół dostępu: <http://www.pagi.pl/pagi.start/PODRECZNIK/podmenu.htm>. 20 November 1999.

Opis fragmentu

Budowa opisu:

Autor/redaktor. "Tytuł fragmentu." *Tytuł wersji drukowanej dzieła*. Wydanie (jeśli jest). Miejsce publikacji: wydawnictwo, data. *Tytuł wersji elektronicznej*. Tryb dostępu. Informacja o dostępie. Dane identyfikujące lub numer. Data dostępu.

Autor/redaktor. "Tytuł fragmentu." *Tytuł wersji drukowanej pracy*. Wydanie (jeśli jest). Miejsce publikacji: wydawnictwo, data. *Tytuł wersji elektronicznej*. Tryb dostępu. Informacja o dostępie. Protokół dostępu (jeśli jest): Miejsce/Ścieżka/Plik. Data dostępu.

Przykłady:

- "Galicja." *Wielka Internetowa Encyklopedia Multimedialna*. [Brak roku]. Optimus Pascal S.A. Online. Protokół dostępu: <http://www.encyklopedia.pl/wiem/000aa07.html#top>. 20 May 2000. (artykuł z encyklopedii - brak autora)
- Kuryłowicz, Katarzyna. "Jan Sebastian Bach." *Encyklopedia Kompozytorów*. 1999. Online. Protokół dostępu: <http://www.klasyka.cavern.com.pl/>. 21 April 2000.
- Zieliński Zbigniew. "BBS i FIDO". *Zbylu Home Page*. 1999. Online. Protokół dostępu: <http://zdzich.wsh-kielce.edu.pl/~zbylu/art/bbs.html>. 21 January 2000.

Artykuł z gazety

Budowa opisu

Autor. "Tytuł artykułu." *Tytuł gazety*. Wolumin. Zeszyt (Rok): ilość stron lub informacja o długości. Tryb dostępu. Informacje o Dostawcy. *Nazwa bazy*. Dane identyfikujące lub numer. Numer akcesji. Data dostępu.

Autor. Tytuł artykułu." *Tytuł gazety*. Wolumin. Zeszyt (Rok): ilość stron lub informacja o długości. Tryb dostępu. Protokół dostępu (jeśli zastosowany): Miejsce/Ścieżka/Nazwa pliku. Data dostępu.

Przykłady:

- tor, tk, mag. "Wybory samorządowe: Ojczyzna musi uzupełnić listy." *Kurier Poranny online*. nr 101 z dnia 09.11.98. Protokół dostępu: http://www.kurier-poranny.com/gazeta/kp_19980914/index.asp. 13 June 1999.
- Kokoe Barney Peele. *Zen and the Art. of the Internet. Introduction to Zen*. (2 February 1992). Online. Protokół dostępu: gopher://gopher.panam.edu/00gopher_root:%5Birg.zen%Dzenintro.dat. 21 June 1999.
- Grabowska-Woźniak Elżbieta. "Święto euroentuzjastów". *Życie Warszawy*. Poniedziałek 15 maja 2000. Online. Protokół dostępu: <http://www.zw.com.pl/>.

Artykuł z czasopisma

Budowa opisu:

Autor. "Tytuł artykułu." *Tytuł czasopisma*. Rok: ilość stron lub informacja o długości. Tryb dostępu. Informacje o Dostawcy. *Nazwa bazy*. Dane identyfikujące lub numer. Numer akcesji. Data dostępu.

Autor. Tytuł artykułu." *Tytuł czasopisma*. Rok: ilość stron lub informacja o długości. Tryb dostępu. Protokół dostępu (jeśli zastosowany): Miejsce/Ścieżka/Nazwa pliku. Data dostępu.

Przykłady:

- Dunin Kinga. "Bagaż historii, codzienność i skrzydła wyobraźni." *Ex-Libris Online*. PolskaOnline 1997-2000. Protokół dostępu: <http://www.exlibris.pol.pl/>. 13 April 2000.
- Puskiewicz Urszula. "NetMeeting ; nie tylko pogawędki w sieci". *Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy* 1999 nr 4 . Online. Protokół dostępu: <http://www.oss.wroc.pl/biuletyn/ebib04/puskiewicz.html>. 05 November 1999.

Artykuł z Listy Dyskusyjnej

Budowa opisu:

Autor. "Temat listu." Data. Online posting. Nazwa listy dyskusyjnej. Tryb dostępu E-mail: DISCUSSION LIST@e-mail adres. Data dostępu.

Autor. "Temat listu." Data. Online posting. Nazwa listy dyskusyjnej. Tryb dostępu E-mail: LISTSERV@e-mail adres/Skąd pozyskany. Data dostępu.

Przykłady:

- Kowalska-Mis Katarzyna. "Granty dla bibliotek - EBIB 13." 10 Apr. 2000. Online posting. *Lista dyskusyjna pracowników informacji naukowej bibliotek szkół wyższych*. Online. Protokół dostępu: E-mail: INFOBIB-L@MAN.TORUN.PL. 20 May 2000.
- Roxie. "Poezja Jasnorzewskiej". 7 May 2000. Online posting. PODWORKO. Protokół dostępu: E-mail: PODWORKO@SUNSITE.ICM.EDU.PL 12 May 2000.

Artykuł z Grup Dyskusyjnych

Budowa opisu:

Autor (jeśli jest). "Tytuł artykułu." Online posting. Date. Nazwa grupy dyskusyjnej. Data dostępu. <URL>

Przykłady:

- Solarz Piotr. "Sprzedam Stara 200". Online posting. 18 May 2000. Pl.Ogłoszenia Sprzedam. 19 May 2000. <news://ms-news.pl.ogloszenia.ochota.ogloszenia.pl.ogloszenia.sprzedam >
- Relicka Ella. "Jak posadzić grzyby?". Online posting. 3 April 2000. Pl.rec.ogrody. 4 April 2000. <pl.rec.ogrody>

Wiadomość pocztowa (E-mail)

Budowa opisu:

Nadawca listu (Adres emailowy nadawcy). "Temat listu". Nazwa odbiorcy listu (Adres emailowy odbiorcy). Data listu.

Przykłady:

- Kowalska, Alexa (alexa@yoyo.pl). "Jak rozwiązywać problemy z makrami." E-mail to Wasiak Kinga (kingaw@pb.bialystok.pl). 30 July 1999.
- Alexander, Leslie (alexl@yoyo.pl) Wymierny przykład prac. E-mail to esliw@zetobi.com.pl. 07 May 2000.